

Warszawa, 29 maja 2024 r.

Rada Naukowa ISP PAN
Instytut Studiów Politycznych, Polska Akademia Nauk
ul. Polna 18/20
00-625 Warszawa
E: politic@isppan.waw.pl

STRONA:
dr Jacek Bartosiak

reprezentowany przez:
radcę prawnego Annę Kruszewską
radcę prawnego dr Aleksandrę Sewerynik

adres do doręczeń:
Hasik, Rheims i Partnerzy
Pl. Trzech Krzyży 10/14
Budynek Ethos, 3. piętro
00-499 Warszawa
E: office@hrp.pl

WNIOSEK O WYŁĄCZENIE BIEGŁYCH

Działając w imieniu dr. Jacka Bartosiaka, na podstawie pełnomocnictwa złożonego do akt sprawy, niniejszym:

- na podstawie art. 24 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego¹ (dalej jako „k.p.a”) w zw. z art. 84 § 3 k.p.a. **wnoszę o wyłączenie biegłych, tj. dr. hab. Tomasza Kamińskiego oraz dr. hab. Łukasza Fyderka**, z uwagi na istnienie okoliczności, które świadczą o braku bezstronności i obiektywizmu biegłych,
- na podstawie art. 77 § 1 i 2 k.p.a. **wnoszę o pominięcie:**
 - dowodu z opinii biegłego dr. hab. Tomasza Kamińskiego oraz
 - dowodu z opinii biegłego dr. hab. Łukasza Fyderka,

jako dowodów niezgodnych z prawem, tj. naruszających przepis art. 84 § 1 i 2 k.p.a. i nie mających znaczenia dla sprawy, sporządzonych przez biegłych, których nie można uznać za obiektywnych i bezstronnych ekspertów z uwagi na publiczne zajmowanie stanowiska

¹ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572).

w niniejszej sprawie, a także krytyczne wypowiedzi dotyczące dr. Jacka Bartosiaka i jego działalności, wykraczające daleko poza merytoryczną dyskusję,

3. na podstawie art. 77 § 1 i 2 k.p.a. **wnoszę o pominięcie dowodu z opinii biegłego dr. hab. prof. INP PAN Mateusza Błachuckiego jako dowodu niezgodnego z prawem oraz nieprzydatnego dla rozstrzygnięcia sprawy, tj.:**

- a. opartego **wyłącznie** na wnioskach z opinii biegłych: dr. hab. Łukasza Fyderka oraz dr. hab. Tomasza Kamińskiego, których nie można uznać za obiektywnych i bezstronnych ekspertów z uwagi na okoliczności wskazane w pkt. 2 powyżej,
- b. w którym biegły wykroczył daleko poza rolę biegłego w postępowaniu administracyjnym,

4. na podstawie art. 78 § 1 k.p.a. wnoszę o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z:

- a. zrzutu ekranu z serwisu X z wypowiedziami dr. hab. Tomasza Kamińskiego z września 2018 r. – **załącznik nr 1,**
- b. zrzutu ekranu z serwisu Spreaker z podcastem, w którym wystąpił dr. hab. Tomasz Kamiński – **załącznik nr 2,**
- c. zrzutu ekranu z serwisu X z postem dr. hab. Tomasza Kamińskiego z 26 maja 2023 r. – **załącznik nr 3,**
- d. zrzutu ekranu z serwisu X z postem dr. hab. Tomasza Kamińskiego z 28 czerwca 2023 r. – **załącznik nr 4,**
- e. zrzutu ekranu z serwisu X z postem dr. hab. Tomasza Kamińskiego z 21 września 2023 r. i komentarzami – **załącznik nr 5,**
- f. zrzutu ekranu z serwisu X z wypowiedziami dr. hab. Tomasza Kamińskiego z 23 września 2023 r. – **załącznik nr 6,**
- g. zrzutu ekranu z serwisu X z komentarzem dr. hab. Tomasza Kamińskiego z 15 marca 2024 r. – **załącznik nr 7,**

powyższe pkt. a – g na wykazanie faktów: braku bezstronności i obiektywności biegłego dr. hab. Tomasza Kamińskiego, publicznego zajmowania przez niego stanowiska w niniejszej sprawie przed, a nawet po podjęciu się sporządzenia opinii, wyrażania negatywnych ocen i opinii na temat dr. Jacka Bartosiaka, dotyczących działalności zawodowej i naukowej dr. Jacka Bartosiaka, wykraczających daleko poza merytoryczną dyskusję,

- h. zrzutu ekranu z fragmentem artykułu dr. hab. Łukasza Fyderka w miesięczniku „Znak” – **załącznik nr 8,**
- i. zrzutu ekranu z serwisu X z postem dr. hab. Łukasza Fyderka z 3 października 2022 r. i komentarzami – **załącznik nr 9.**

powyższe pkt. h - i na wykazanie faktów: braku bezstronności i obiektywności biegłego dr. hab. Łukasza Fyderka, wyrażania negatywnych ocen i opinii na temat dr. Jacka Bartosiaka dotyczących działalności zawodowej i naukowej dr. Jacka Bartosiaka, wykraczających daleko poza merytoryczną dyskusję.

UZASADNIENIE

I. Stan faktyczny, okoliczności, które świadczą o braku bezstronności i obiektywizmu biegłych.

- (1) Pismem z dnia 16 maja 2024 r. Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk poinformował Stronę, że do akt postępowania wpłynęły trzy opinie ekspertów, dotyczące rozprawy doktorskiej dr. Jacka Bartosiaka, tj. opinia dr. hab. Tomasza Kamińskiego, opinia dr. hab. prof. INP PAN Mateusza Błachuckiego oraz opinia dr. hab. Łukasza Fyderka.
- (2) Strona dowiedziała się o tym, kto ostatecznie został skutecznie powołany na biegłego w niniejszej sprawie już po sporządzeniu przez te osoby opinii. Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk, pomimo skierowania przez pełnomocnika Strony stosownego zapytania w mailu z dnia 30 stycznia 2024 r., nie poinformował Strony o tym, kto będzie sporządzał opinie, co uniemożliwiło wcześniejsze zweryfikowanie bezstronności i obiektywizmu dr. hab. Tomasza Kamińskiego oraz dr. hab. Łukasza Fyderka (dalej jako: „**Biegli**”).
- (3) Tymczasem **dr. hab. Tomasza Kamińskiego nie można uznać za osobę bezstronną i obiektywną w niniejszej sprawie**. Już przed wszczęciem postępowania, tj. w 2018 r., wypowiadał się on krytycznie w stosunku do dr. Jacka Bartosiaka, co uwidocznione jest na zrzutach ekranu z serwisu X z września 2018 r.
- (4) Przykładowo, dr. hab. Kamiński wdał się w wymianę zdań dotyczącą porównania dr. Jacka Bartosiaka z Nikodemem Dyzmą i wypowiedział się w następujący sposób:

„Nie, to nie jest przykład Dyzmy. To utalentowany facet, który umiejętnie formatuje głowy wielu ludzi swoimi przemyśleniami, a przy tym wie gdzie stoją konfitury”.
- (5) Wypowiedź ta nie stanowi merytorycznej dyskusji z poglądami dr. Jacka Bartosiaka dotyczącymi geopolityki lub geostrategii, ale wskazuje na ocenę samej osoby dr. Bartosiaka jako człowieka „formatującego” swoich słuchaczy, który kieruje się chęcią zysku („wie gdzie stoją konfitury”).
- (6) Dr. hab. Tomasz Kamiński bardzo nieprzychylnie wypowiadał się o dr. Jacku Bartosiaku w podcaście² Radia Naukowego na początku 2023 r. W nagraniu mowa jest m.in. o przedmowie autorstwa dr. Kamińskiego do książki zatytułowanej „Geopolityka”, napisanej przez Klausa Doddsa, która zawiera następujące stwierdzenie:

„z całą pewnością nie jest to książka o tej zwulgaryzowanej wersji geopolityki, która została spopularyzowana przez polskich » geopolityków« z Jackiem Bartosiakiem na czele”.
- (7) Wypowiedź ta nie stanowi merytorycznego odniesienia się do tez formułowanych przez dr. Bartosiaka albo wskazania, że biegły po prostu się z nimi nie zgadza. Sama prowadząca podcast Radia Naukowego, cytując przytoczone powyżej zdanie zauważa, że ocena ta jest bardzo ostra i pyta „*Co tak mocno w Pana Doktora?*”. Przebieg podcastu wskazuje, że biegły potrafi prowadzić

² Radio Naukowe, #135 Boom na geopolitykę - czy internetowych ekspertów należy brać na poważnie?, <https://www.spreaker.com/episode/135-boom-na-geopolityke-czy-internetowych-ekspertow-nalezy-brac-na-powaznie--52810506>, dostęp z 29 maja 2024 r.

merytoryczną polemikę z tezami dr. Bartosiaka. Niestety, liczne jego wypowiedzi na portalu X oraz cytowana powyżej przedmowa daleko wykraczają poza te ramy. Dr. hab. Tomasz Kamiński deprecjonuje działalność dr. Bartosiaka wskazując, że jest ona „wulgarna” oraz bierze słowo „geopolityk” w cudzysłów.

Dowód: Zrzut ekranu z serwisu X z wypowiedziami dr. hab. Tomasza Kamińskiego z września 2018 r. – **załącznik nr 1**
Zrzut ekranu z serwisu Spreaker z podcastem, w którym wystąpił dr hab. Tomasz Kamiński – **załącznik nr 2**

- (8) Gdy w przestrzeni publicznej zarzucono dr. Bartosiakowi plagiat, dr. hab. Tomasz Kamiński zaczął aktywnie brać udział w dyskusji dotyczącej tego tematu, udostępniając na swoim profilu niekorzystne dla dr. Jacka Bartosiaka posty i artykuły oraz **wyraźnie wskazując na swoje stanowisko w sprawie tych zarzutów:**

„Bardzo niepokojące. Skonfrontowany z merytorycznymi zarzutami Jacek Bartosiak straszy recenzenta sądem :”³

- (9) Na komentarz innego użytkownika pod powyższym udostępnieniem postu, który podkreśla, że padł na razie jedynie zarzut popełnienia plagiatu, biegły odpowiedział „No to trzeba pokazać, że nie ma plagiatu, a nie straszyć sądem!”, co, jak celnie zauważył inny użytkownik komentując tę wypowiedź, nie jest zadaniem osoby oskarżanej, bowiem to oskarżający winien wykazać dowody na popełnienie plagiatu. Z tym komentarzem biegły już nie polemizował.

„Wszystkie twitterowe wątki dotyczące oskarżeń o plagiaty w książkach Jacka Bartosiaka zebrane w jednym artykule. Plus krótki komentarz samego zainteresowanego, który bagatelizuje sprawę”⁴

„Wniosek z analizy doktoratu Jacka Bartosiaka: »Większe fragmenty skopiowanych treści znajdują się na łącznie około 290 z 400 przeanalizowanych stron rozprawy doktorskiej, co stanowi minimum 73% objętości.« Bez komentarza.”⁵ (21 września 2023 r., post towarzyszący udostępnieniu artykułu z serwisu wiadomosci.gazeta.pl zatytułowanego „Bartosiak może stracić doktorat za plagiat”)

- (10) Na komentarz („Ale obciach”) użytkowniczką pod postem, z którego pochodzi powyższy cytat, dr. hab. Tomasz Kamiński odpowiedział „Mało powiedziane. Najlepsze jest to, że pewnie wcale nie skończy to kariery Pana Bartosiaka. Jego wyznawcy uznają to za ujadanie piesków, które tego wielkiego człowieka mogą co najwyżej po nogawkach gryźć”⁶.

³ 26 maja 2023 r., komentarz do postu dr. Bartosiaka w serwisie X, skierowanego do dr. Piegzika.

⁴ 28 czerwca 2023 r., post towarzyszący udostępnieniu artykułu z serwisu wyborcza.pl

⁵ 21 września 2023 r., post towarzyszący udostępnieniu artykułu z serwisu wiadomosci.gazeta.pl zatytułowanego „Bartosiak może stracić doktorat za plagiat”

⁶ 22 września 2023 r.

- (11) Zwraca uwagę aktywne zaangażowanie dr. hab. Tomasza Kamińskiego w rozpowszechnianie kwestii zarzutów pod kątem rozprawy doktorskiej dr. Jacka Bartosiaka, jego wyraźne negatywne nastawienie do dr. Bartosiaka, negatywne stanowisko w sprawie będącej przedmiotem niniejszego postępowania oraz sarkastyczne komentarze pod adresem odbiorców dr. Bartosiaka („wyznawcy”) i ich stosunku do osób go krytykujących („ujadanie piesków, które tego wielkiego człowieka mogą co najwyżej po nogawkach gryźć”).
- (12) Najbardziej **rażącym przejawem stronnictwa i braku obiektywizmu dr. hab. Tomasza Kamińskiego** są jednak jego wpisy z 23 września 2023 r.:
- „Ciekawy filmik pokazujący w jaki sposób dr Bartosiak **dokonywał plagiatu** w swojej pracy doktorskiej. Warto pokazać studentom, gdy uczymy ich poprawnego podawania źródeł. Dla nauki i ku przestrodze!”*
- (13) Na odpowiedź użytkownika, w której zauważono postawienie tej tezy, biegły odpowiedział: *„Nie, **sprawa plagiatu jest przesądzona od momentu wskazania założeń**. Pytanie jest o konsekwencje prawne i skalę, bo jak ktoś napisał w ten sposób jedną książkę to powstaje pytanie czy w taki sam sposób również inne.”* (sic!)
- (14) Dalej w komentarzach, odpowiadając na pytanie użytkownika „Co teraz?” biegły odpowiedział: *„**Odbiorę mu stopień doktora. W oczach niektórych osób jest też skompromitowany.**”*
- (15) Powyższe wypowiedzi biegłego wskazują jednoznacznie na jego, wyrażone publicznie, negatywne stanowisko w przedmiocie niniejszego postępowania oraz wobec Strony postępowania i wprost dają **podstawy do wyłączenia biegłego z prowadzonego postępowania.**

Dowody:

- Zrzut ekranu z serwisu X z postem dr. hab. Tomasza Kamińskiego z 26 maja 2023 r. – **załącznik nr 3**
- Zrzut ekranu z serwisu X z postem dr. hab. Tomasza Kamińskiego z 28 czerwca 2023 r. – **załącznik nr 4**
- Zrzut ekranu z serwisu X z postem dr. hab. Tomasza Kamińskiego z 21 września 2023 r. i komentarzami – **załącznik nr 5**
- Zrzut ekranu z serwisu X z wypowiedziami dr. hab. Tomasza Kamińskiego z 23 września 2023 r. – **załącznik nr 6**

- (16) Co więcej, na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż dr hab. Tomasz Kamiński już **po powołaniu go uchwałą Rady Naukowej z 15 grudnia 2023 r. na biegłego w sprawie, nie zaprzestał publicznego wyrażania swojej opinii w temacie rzekomego plagiatu.** Jak stwierdził biegły w dyskusji dotyczącej zaproszeń dr. Jacka Bartosiaka do wystąpień w roli eksperta i zacierania się sprawy rzekomego plagiatu:

„Na uczelniach to nie przeszkadza, to w branży rozrywkowej ma przeszkadzać? Nie stawiamy im wyżej poprzeczki niż sobie”.

Dowód: Zrzut ekranu z serwisu X z komentarzem dr. hab. Tomasza Kamińskiego z 15 marca 2024 r. – **załącznik nr 7**

(17) **Dr. hab. Łukasza Fyderka również nie można uznać za osobę bezstronną i obiektywną w niniejszej sprawie.** Jesienią 2022 r. skrytykował on działalność m.in. dr. Jacka Bartosiaka w artykule dla miesięcznika „Znak”, określając działalność geopolityków w serwisie YouTube jako sprawiającej wrażenie „szumu złożonego z kakofonii bon motów, kontradycji, neologizmów i romantycznych metafor”.

(18) Wypowiedź ta wskazuje na to, iż dr. hab. Łukasz Fyderk już od tamtego czasu był nieprzychylnie nastawiony wobec dr. Jacka Bartosiaka, zatem nie można go uznać za osobę bezstronną i obiektywną.

Dowód: Zrzut ekranu z fragmentem artykułu dr. hab. Łukasza Fyderka w miesięczniku „Znak” – **załącznik nr 8**

(19) Dodatkowo, dr hab. Łukasz Fyderk udostępnił swój artykuł w serwisie X, w którym opisał działalność geopolityków na YouTube jako „gawędę geopolitczną”:

„Gawęda geopolityczna oddziałuje na emocje i daje słuchaczom złudzenie zrozumienia złożonego świata. Jest też pełna uproszczeń, wzajemnych sprzeczności i przemilczeń fałszujących obraz polityki międzynarodowej.”

„Jej twórcy wpisują się znakomicie trendy kulturowe postpiśmiennej cywilizacji audiowizualnej. Gawęda geopolityczna nie tylko »śmieszy, tumani, przestrasza« ale ma ambicje także wpływać na kształt rzeczywistości politycznej.”

„Geopolityczni influencerzy zbudowali wokół siebie wspólnotę oddanych odbiorców, gotową do prowadzenia wirtualnych konfliktów tożsamościowych. Sami natomiast, znajdując się w jej centrum stali się awatarami swoich idei.”

- ujmując przy tym wiedzy eksperckiej, jaką posiada dr Jacek Bartosiak i krytykując jego działalność na YouTube. Powyższe wypowiedzi świadczą o **osobistym, negatywnym nastawieniu dr. hab. Łukasza Fyderka do dr. Jacka Bartosiaka i jego działalności.**

Dowód: Zrzut ekranu z serwisu X z postem dr. hab. Łukasza Fyderka z 3 października 2022 r. i komentarzami – **załącznik nr 9**

II. Podstawy prawne wyłączenia biegłego lub pominięcia opinii biegłego.

Podstawowe zasady postępowania administracyjnego

(20) Podstawowymi zasadami postępowania administracyjnego są określone w art. 6 i 7 k.p.a. **zasada praworządności oraz zasada prawdy obiektywnej.** Zasada to oznacza, że organ prowadząc

postępowanie powinien przestrzegać prawa, a celem prowadzonego przez organ postępowania dowodowego jest ustalenie prawdy obiektywnej.⁷

- (21) W celu umożliwienia realizacji tych zasad, w Kodeksie postępowania administracyjnego znajdują się przepisy, które uprawniają stronę do weryfikacji zgodności z prawem czynności podejmowanych przez organ. Weryfikacja ta może obejmować również prawidłowość powołania odpowiednich osób, m. in. jako świadków czy biegłych⁸.
- (22) W kontekście tych zasad oraz treści art. 75 § 1 k.p.a. dotyczącego postępowania dowodowego, Naczelny Sąd Administracyjny podkreślił, że dokonując oceny danego dowodu organ prowadzący postępowanie powinien również zbadać, czy dowód ten jest **przydatny dla rozstrzygnięcia sprawy**⁹, a więc przyczyni się do jej wyjaśnienia. Ocena taka powinna dotyczyć również opinii powołanych w sprawie biegłych.
- (23) Inną ważną zasadą postępowania administracyjnego jest wyrażona w art. 8 ust. 1 k.p.a. zasada zaufania do władzy publicznej, która obliuguje organ do prowadzenia postępowania w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej i kierowania się zasadami proporcjonalności, **bezstronności i równego traktowania**. Za przestrzeganie zasady zaufania publicznego uznaje się w doktrynie „stworzenie takiej sytuacji, w której pozycje obywatela i władzy nie kształtują się na zasadzie antagonistycznej polaryzacji, lecz przeciwnie – władza ma prawny obowiązek dążyć do stworzenia takiej atmosfery postępowania, w której obywatel ma zaufanie i jest przekonany, że stojąc przed urzędem – reprezentacją władzy, będzie potraktowany w sposób sprawny, kompetentny, zgodny z prawem oraz **maksymalnie uwzględniający jego interesy**”.¹⁰
- (24) Instytucja wyłączenia biegłego, uregulowana w art. 84 § 2 k.p.a., pozwala na realizację wskazanych powyżej zasad: praworządności, prawdy obiektywnej¹¹ oraz zaufania do władzy publicznej¹², zapobiegając sytuacji wydania przez organ rozstrzygnięcia w oparciu o opinię sporządzoną przez osobę, która jest stronnicza i nieobiektywna¹³. Takie rozstrzygnięcie byłoby bowiem sprzeczne z tymi podstawowymi zasadami postępowania administracyjnego, w szczególności nie byłoby oparte na prawdzie obiektywnej.

Wyłączenie biegłego

- (25) Zgodnie z art. 84 § 2 k.p.a. biegły podlega wyłączeniu na zasadach i w trybie określonym w art. 24 k.p.a., który dotyczy instytucji wyłączenia pracownika. Zarówno art. 84 § 2 k.p.a., jak i art. 24 k.p.a. mają **gwarantować, iż pracownik lub biegły nie będzie działał w sposób stronniczy**, a więc

⁷ Na ten temat m. in. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z 26.09.2013 r., sygn. akt IV Sa/Po oraz wyrok NSA z 21.11.2017 r., sygn. akt II OSK 156/17, LEX nr 2432887.

⁸ J. Wegner [w:] Z. Kmiecik, M. Wojtuń, J. Wegner, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, Warszawa 2023, art. 7.

⁹ tak wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 28.10.2015 r., sygn. akt II OSK 438/14, Legalis nr [...]

¹⁰ Art. 8 KPA red. Hauser 2023, wyd. 8/Malanowski.

¹¹ zob. np. Z. Janowicz, Postępowanie administracyjne i postępowanie przed sądem administracyjnym, Warszawa–Poznań 1987, s. 111.

¹² zob. np. M. Szubiakowski, Uwagi na marginesie art. 27a k.p.a., PiP 1994, Nr 5, s. 61

¹³ M. Wierzbowski, A. Wiktorowska, w: Wierzbowski, Postępowanie administracyjne, 2012, s. 47

sprzeczny z zasadniczym celem postępowania, którym jest oparcie rozstrzygnięcia sprawy na obiektywnie prawdziwej jej ocenie¹⁴. Co więcej przyjmuje się, że przepisy dotyczące wyłączenia mają zapobiegać nie tylko faktycznemu wpływowi określonych czynników na treść decyzji administracyjnej, ale **nawet podejrzeniom i budzeniu się w społeczeństwie przekonania, że pracownik lub biegły kierował się w swym postępowaniu względami osobistymi**¹⁵. W literaturze zauważa się bowiem, że "podejmowanie rozstrzygnięć w sytuacji bezstronności jest koniecznym warunkiem akceptacji przez osoby zewnętrzne (poza uczestnikami postępowania), a co za tym idzie – społecznego zaufania, że rozstrzygnięcie wydane na mocy decyzji administracyjnej, w sytuacji bezstronności, przez bezstronny organ są legalne, sprawiedliwe i należy się im podporządkować. W tym aspekcie, w najbardziej wyrazisty sposób ujawnia się instrumentalny charakter bezstronności jako cechy, a zarazem wartości niezbędnej, z jednej strony, do realizacji wartości sprawiedliwości, słuszności czy pewności prawa i wydawanych na jego podstawie decyzji, a z drugiej strony – do zapewnienia akceptowalności podejmowanych rozstrzygnięć"¹⁶. Podobnie przyjął Trybunał Konstytucyjny, który stwierdził, że "osobiste zainteresowanie pracownika [a więc również biegłego – *dopisek pełnomocnika*] określonym sposobem załatwienia sprawy rodzi niebezpieczeństwo stronniczego, sprzecznego z celem postępowania rozstrzygnięcia, nieopartego na obiektywnej ocenie sprawy"¹⁷.

- (26) Art. 84 § 2 k.p.a w związku z art. 24 § 3 k.p.a. reguluje instytucję wyłączenia biegłego z innych przyczyn niż te wymienione w katalogu z art. 24 § 1 k.p.a. Unormowanie to daje możliwość elastycznego reagowania na te sytuacje, które wielokrotnie trudno byłoby szczegółowo opisać w języku norm prawnych, a które w powszechnym odczuciu winny pozbawiać biegłego możliwości udziału w postępowaniu administracyjnym. Ustawodawca wskazał, że do wyłączenia na tej podstawie dochodzić ma wówczas, gdy zostanie uprawdopodobnione istnienie okoliczności niewymienionych w art. 24 § 1 k.p.a., które mogą wywoływać wątpliwości co do bezstronności biegłego¹⁸. Warty podkreślenia jest, że podstawa wyłączenia biegłego, o której mowa w odpowiednio stosowanym art. 24 § 3 k.p.a, **nie wymaga, aby wątpliwości co do bezstronności biegłego faktycznie zachodziły – wystarczająca jest w kontekście tego przepisu sama możliwość ich wystąpienia**¹⁹. Oznacza to, że organ winien wyłączyć danego biegłego ze sprawy już tylko ze względu na potencjalną stronnicość, a nie wykazanie, że jest on stronnicy. Przesłanką wyłączenia jest bowiem uprawdopodobnienie lub uwiarygodnienie stronnicości czy braku obiektywizmu biegłego, a nie udowodnienie tej okoliczności.
- (27) Wymaga podkreślenia, że zgodnie z art. 24 § 3 w zw. z art. 84 § 2 k.p.a. **organ ma obowiązek wyłączyć biegłego z udziału w postępowaniu, jeżeli zostanie uprawdopodobnione istnienie okoliczności, które mogą wywołać wątpliwości co do jego bezstronności.**

¹⁴ W. Dawidowicz, *Ogólne postępowanie administracyjne: zarys systemu*, Warszawa 1962, s. 93

¹⁵ Z. Janku, *Niektóre zagadnienia wyłączenia pracownika i organu według Kodeksu postępowania administracyjnego*, RPEiS 1970, Nr 2, s. 119.

¹⁶ A. Olszewska, *Bezstronność organu administracji publicznej w świetle art. 24 § 3 kodeksu postępowania administracyjnego w odniesieniu do zasad ogólnych tego kodeksu*, ST 2008, Nr 4, s. 58)

¹⁷ Tak wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 15.12.2008 r., sygn. akt P 57/07, OTK-B 2008, Nr 10, poz. 178.

¹⁸ W odniesieniu do pracownika: Celińska-Grzegorzczak w: M. Wierzbowski, A. Wiktorowska (red.) *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*. Wyd. 31, Warszawa 2023.

¹⁹ Tak m. in. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z 29.08.2012 r., sygn. akt II Sa/Po 81/12, wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 18.04.2012 r., sygn. akt II OSK 40/12.

Pominięcie opinii biegłego

- (28) Art. 75 § 1 k.p.a. wskazuje, że „jako dowód należy dopuścić wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a **nie jest sprzeczne z prawem**”. W kontekście podstawowych zasad postępowania administracyjnego, omówionych w pkt. (1) – (4) powyżej oraz treści art. 75 § 1 k.p.a., Naczelny Sąd Administracyjny podkreślił, że dokonując oceny danego dowodu organ prowadzący postępowanie powinien również zbadać, czy dowód ten jest **przydatny dla rozstrzygnięcia sprawy**²⁰, a więc przyczyni się do jej wyjaśnienia. Ocena taka powinna dotyczyć również opinii powołanych w sprawie biegłych. Należy podzielić pogląd wyrażony w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego, który potwierdził, że „ustalenie bez wyraźnej podstawy ustawowej, że pewne fakty mogą być udowodnione jedynie za pomocą ściśle określonych dowodów, jest sprzeczne z art. 75 k.p.a.”²¹.
- (29) Jak wskazuje doktryna prawa administracyjnego, organ nie ma możliwości poczynienia ustaleń faktycznych na podstawie dowodu niezgodnego z prawem²². Uwzględnienie dowodu, który jest niezgodny z prawem i poczynienie na jego podstawie ustaleń faktycznych, będących podstawą wydania przez organ rozstrzygnięcia, skutkować będzie rażącym naruszeniem przepisów postępowania. Pojęcie sprzeczności z prawem nie jest na gruncie Kodeksu postępowania administracyjnego jasne, jednakże przeważająca część doktryny uznaje, że **za dowód sprzeczny z prawem uznaje się dowód, który nie może zostać za niego uznany ze względu na przepis prawa materialnego, czy też dowód uzyskany z naruszeniem przepisów proceduralnych**²³. Dodatkowo wskazuje się, że organ prowadzący postępowanie nie może stosować środków niedozwolonych, na przykład wywierać presji psychicznej na świadków, czy uzyskiwać jakiegokolwiek dowód z naruszeniem przepisów k.p.a.²⁴ Zdaniem pełnomocnika Strony, za niezgodny z prawem należy również uznać dowód, który obciążony błędami merytorycznymi, nie spełnia przypisanej mu przez Kodeks postępowania administracyjnego funkcji, jak np. dowód z wadliwej merytorycznie opinii biegłego.
- (30) Zgodnie z art. 84 § 1 k.p.a. gdy w sprawie wymagane są wiadomości specjalne, organ administracji publicznej może zwrócić się do biegłego lub biegłych o wydanie opinii. Biegły, to inaczej ekspert, powołany do wydania opinii w zakresie posiadanych wiadomości fachowych. Za opinię biegłego uznaje się tym samym **zapatrywanie wyrażone przez osobę niezainteresowaną w postępowaniu administracyjnym, która może udzielić organowi specjalnych wiadomości dla ustalenia okoliczności sprawy**²⁵. Co istotne, działanie biegłego nie może polegać na przekazywaniu przez niego swoich spostrzeżeń o okolicznościach faktycznych danej sprawy, czy też powielenia stanowiska przedstawionego w innych dowodach znajdujących się w aktach

²⁰ tak wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 28.10.2015 r., sygn. akt II OSK 438/14,

²¹ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 27.04.1992 r., sygn. akt III SA 1838/91, ONSA 1992/2, poz. 45.

²² M. Wierzbowski, A. Wiktorowska (red.) Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz. Wyd. 31, Warszawa 2023.

²³ A. Wróbel [w:] M. Jaśkowska, M. Wilbrandt - Gotowicz, A. Wróbel, Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania administracyjnego, LEX/el. 2024, art. 75.

²⁴ Tamże.

²⁵ R. Hauser, M. Wierzbowski (red), Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz. Wyd. 8, Warszawa 2023

postępowania. Zadaniem biegłego jest wydanie samodzielnej, bezstronnej i obiektywnej opinii co do wskazanych przez organ okoliczności, przy użyciu wiadomości specjalnych, które sam posiada²⁶. Dodatkowo, należy podkreślić, że opinia biegłego nie wiąże organu administracji, który jest obowiązany poddać ją swej ocenie jak każdy dowód, gdyż **to organ – nie zaś biegły – rozstrzyga sprawę**²⁷.

- (31) Tym samym, biegły w zakresie prawa, powołany powinien być w celu naświetlenia przesłanek niezbędnych do podjęcia przez Radę Naukową decyzji w przedmiocie postępowania, a nie w celu wyręczenia Organu i dokonania przez biegłego samodzielnej subsumpcji przepisów i stanu faktycznego. W takiej sytuacji biegły wciela się bowiem w rolę organu prowadzącego postępowanie w sprawie. Fundamentalnym błędem jest powołanie biegłego w celu dokonania przez niego oceny merytorycznej sprawy. Nie jest bowiem rolą biegłego rozstrzygnięcie sprawy, a nawet sugerowanie organowi w jaki sposób sprawa powinna być rozstrzygnięta.
- (32) Podsumowując, organ jest zobowiązany **pominąć opinię biegłego, która nie jest zgodna z prawem** i nie będzie przydatna dla rozstrzygnięcia sprawy.

III. Konieczność wyłączenia Biegłych ze względu na ich stronniczość i brak obiektywizmu oraz pominięcia ich opinii jako niezgodnych z prawem.

- (33) Na podstawie przedstawionych powyżej okoliczności oraz przepisów postępowania administracyjnego należy stwierdzić, że **zaistniała przesłanka wyłączenia Biegłych**. Nie ulega wątpliwości, że nie można ich uznać za osoby bezstronne i obiektywne, pozbawione osobistego nastawienia do Strony. Niepuszczalne jest, by organ dokonał rozstrzygnięcia w oparciu o opinie sporządzone z naruszeniem tak podstawowych zasad postępowania administracyjnego.
- (34) Biegły nie powinien przystępować do sporządzania opinii z wyrobionym już stanowiskiem w sprawie, wypowiadać się publicznie na temat przedmiotu postępowania i cechować się wyraźnie negatywnym osobistym nastawieniem do strony postępowania, tak jak to jest w niniejszej sprawie. W szczególności, biegły nie powinien w swoich mediach społecznościowych stwierdzać: „**sprawa plagiatu jest przesądzona**” (dr hab. Tomasz Kamiński) czy określać Strony jako „**geopolitycznego influencera**”, **uprawiającego „gawędę geopolityczną”** (dr hab. Łukasz Fyderek).
- (35) W konsekwencji powyższego, z uwagi na niewątpliwe zaistnienie w stosunku do biegłych powołanych przez ISP PAN w niniejszej sprawie okoliczności, o których mowa w art. 24 § 3 k.p.a, nie mogli oni w chwili ich powołania przez Radę Naukową ISP PAN sporządzić opinii w przedmiotowej sprawie, a sporządzone i doręczone Stronie opinie, znajdujące się w aktach postępowania administracyjnego, nie mogą być wzięte pod uwagę jako dowody **niezgodne z**

²⁶ . Z. Janowicz, KPA. Komentarz, 1999, s. 245; B. Adamiak, w: B. Adamiak, J. Borkowski, KPA. Komentarz, 2016, s. 432

²⁷ tak m.in. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 5.02.2002 r., sygn. akt I SA 1978/00, Legalis nr 75116.

prawem, na podstawie których organ nie ma możliwości poczynienia ustaleń faktycznych²⁸. Podkreślenia wymaga, że zgodnie z orzecznictwem wojewódzkich sądów administracyjnych, poczynienie przez Organ w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych na podstawie opinii biegłych, których nie sposób uznać za bezstronnych i obiektywnych, stanowić będzie podstawę wznowienia postępowania, o której mowa w art. 145 § 1 pkt 3 k.p.a. Nie może bowiem brać udziału w postępowaniu w charakterze biegłego osoba, co do której zachodzą okoliczności uzasadniające jej wyłączenie na podstawie art. 24 § 3 k.p.a.²⁹.

- (36) Ponieważ nie ulega wątpliwości, że przesłanki wskazane w art. 24 § 3 w związku z art. 84 § 2 zostały spełnione, **Organ ma obowiązek wyłączenia Biegłych oraz pominięcia ich opinii przy rozstrzygnięciu sprawy.**

IV. Konieczność pominięcia opinii dr. hab. prof. ISP PAN Mateusza Błachuckiego ze względu na oparcie jej wyłącznie na opiniach Biegłych, które są niezgodne z prawem.

- (37) Analiza opinii dr. hab. prof. ISP PAN Mateusza Błachuckiego wskazuje, że wykroczył on poza rolę biegłego w postępowaniu administracyjnym oraz oparł się wyłącznie na treści opinii przygotowanych przez dr. hab. Łukasza Fyderka oraz dr. hab. Tomasza Kamińskiego.

- (38) We wprowadzeniu do opinii prof. Błachucki wskazuje „Przygotowując przedkładaną opinię przeprowadziłem jeszcze dodatkową analizę prawną **bazującą na wiedzy i doświadczeniu, w przede wszystkim ustaleniach ekspertów pp. Prof. Tomasza Kamińskiego i Łukasza Fyderka**³⁰”. Następnie, przy omawianiu poszczególnych rozdziałów rozprawy doktorskiej dr. Bartosiaka, prof. Błachucki wskazuje: „W rozdziale tym pp. Prof. Tomasz Kamiński i Łukasz Fyderka identyfikują fragmenty utworu cudzego autorstwa przypisane sobie przez dra Jacka Bartosiaka”³¹. To zdanie pojawia się na początku omówienia każdego z rozdziałów rozprawy doktorskiej będącej przedmiotem postępowania.

- (39) W dalszym toku wyводу, przy okazji omawiania poszczególnych rozdziałów rozprawy doktorskiej dr. Jacka Bartosiaka, cytowane są liczne fragmenty opinii prof. Kamińskiego i prof. Fyderka, a podsumowanie analizy każdego z rozdziałów jest formułowane w następujący, analogiczny sposób: „W świetle opinii pp. Prof. Tomasza Kamińskiego i Łukasza Fyderka można przyjąć, że przypisanie sobie przez dra Jacka Bartosiaka autorstwa cudzego utworu ma w tym rozdziale charakter ukryty³²”.

- (40) Jednocześnie, brak jest w treści opinii prof. Błachuckiego jakiegokolwiek odniesienia na stanowisk i argumentów dr. Jacka Bartosiaka. Jest ona oparta jedynie na opiniach prof. Kamińskiego i prof. Fyderka.

²⁸ M. Wierzbowski, A. Wiktorowska (red.) Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz. Wyd. 31, Warszawa 2023.

²⁹ Podobnie wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z 23.11.2007 r., II SA/Kr 965/06, Legalis.

³⁰ Str. 18 opinii prof. Błachuckiego.

³¹ Str. 20, 22, 24 itd.

³² Np. 27, 29 itd.. Str. 25,

- (41) Powyższe okoliczności wskazują na wadliwość opinii prof. Błachuckiego z dwóch powodów. Po pierwsze, z uwagi na oparcie swoich wniosków wyłącznie o opinie, które powinny zostać pominięte ze względu na ich niezgodność z prawem (brak bezstronności i obiektywizmu Biegłych), sporządzona przez prof. Błachuckiego opinia jako opatrzona wadliwością wynikającą z tego stanu rzeczy, nie może być wzięta pod uwagę przy rozstrzygnięciu niniejszej sprawy jako **nieprzydatna dla tego rozstrzygnięcia**.
- (42) Po drugie prof. Błachucki, sporządzając swoją opinię, wykroczył daleko poza rolę biegłego w postępowaniu administracyjnym. Jak już wskazano powyżej, rolą biegłego jest dostarczenie Organowi wiadomości specjalnych. Tymczasem prof. Błachucki wypowiedział się nie tylko w zakresie wykładni przepisów prawa mającego zastosowanie w niniejszej sprawie, ale dokonał subsumpcji tych przepisów do stanu faktycznego **ustalonego wyłącznie w oparciu o opinie Biegłych**, dotkniętych poważną wadliwością, o której mowa już była wielokrotnie w niniejszym piśmie. Działanie biegłego nie może polegać na przekazywaniu przez niego swoich spostrzeżeń o okolicznościach faktycznych danej sprawy, czy też powielenia stanowiska przedstawionego w innych dowodach znajdujących się w aktach postępowania. Biegły powinien wypowiadać się jedynie w zakresie wiadomości specjalnych, które sam posiada.
- (43) Ten fundamentalny błąd miał swoją przyczynę w błędnym sformułowaniu pytania do biegłego, zgodnie z którym miał on odpowiedzieć na pytanie: „Czy w świetle ujawnionych nowych okoliczności można uznać, że dr Bartosiak dopuścił się czynu opisanego w art. 195 u. p.o.s.w.i.n” co świadczy po raz kolejny o błędnym prowadzeniu postępowania przez ISP PAN. Biegły w zakresie prawa, powinien być powołany w celu naświetlenia przesłanek niezbędnych do podjęcia przez Radę Naukową decyzji w przedmiocie postępowania. Nie powinien dokonywać samodzielnej subsumpcji przepisów i stanu faktycznego. Wchodzi bowiem w rolę Organu, który powinien wziąć pod uwagę całość materiału dowodowego, a zatem również stanowisko Strony postępowania. W powyższym zakresie wielokrotnie wypowiadały się sądy administracyjne, Naczelny Sąd Administracyjny, jak również w postępowaniu cywilnym (w którym dowód z opinii biegłego ma charakter analogiczny) Sąd Najwyższy oraz sądy powszechne³³, m.in.

³³ tak. m.in.: **Wyrok WSA w Krakowie z 27.11.2009 r., sygn. akt I SA/KR 1341/09, Legalis nr 1142788** - „Przez doradztwo rozumie się udzielanie fachowych zaleceń i porad, zwłaszcza ekonomicznych. Doradcą jest zaś ten, kto udziela porad, doradza. Biegły w postępowaniu sądowym natomiast nie doradza sądowi, nie bierze udziału w procesie orzekania, gdyż ten w całości należy do władzy sądowniczej (sądu). Biegły udostępnia tylko posiadaną przez siebie wiedzę fachową w postaci sporządzenia na zlecenie sądu określonej opinii.”; **Wyrok SA w Poznaniu z 2.03.2022 r., sygn. akt III AUa 1202/20, Legalis nr 2708673**– „Opinią biegłego jest osąd o okolicznościach faktycznych, stanach lub zdarzeniach, do których poznanie i wyjaśnienie wymagany jest określony zasób wiadomości specjalnych. Zadaniem biegłego nie jest ustalenie stanu faktycznego sprawy, lecz naświetlenie i umożliwienie wyjaśnienia przez sąd okoliczności z punktu widzenia posiadanych przez biegłego wiadomości specjalnych przy uwzględnieniu zebranego i udostępnionego mu materiału sprawy.”; **Wyrok SA w Gdańsku z 24.05.2016 r., sygn. akt I ACa 1165/15, Legalis nr 1604236** - „Zadaniem biegłego nie jest ustalenie stanu faktycznego sprawy, lecz naświetlenie i umożliwienie wyjaśnienia przez sąd okoliczności z punktu widzenia posiadanych przez biegłego wiadomości specjalnych przy uwzględnieniu zebranego i udostępnionego mu materiału sprawy. To zatem nie biegły dokonuje ustaleń istotnych z punktu widzenia przesłanek oceny roszczenia. Wnioski opinii mają jedynie umożliwić dokonanie takich ustaleń przez sąd badający sprawę.”

- a. **Sąd Najwyższy w wyroku Sądu Najwyższego z 20.01.1970 r., sygn. akt II PR 18/69, (LEX nr 6652)**, który wskazał, że: „Do wykonania wszelkich ustaleń w procesie powołany jest sąd, a nie biegły. Sąd może przy tym korzystać z pomocy biegłego w zakresie wymagającym wiadomości specjalnych, lecz biegły nie może wyręczać sądu w dokonywaniu ustaleń (...), do czego nie jest ani powołany, ani może nie mieć kwalifikacji.”
- b. **Naczelny Sąd Administracyjny w uchwale z 12.01.2009 r., sygn. akt I FPS 3/08 (Legalis nr 117863)** wskazał, że: „Biegły ma dostarczyć wiadomości specjalnych, potrzebnych do rozstrzygnięcia sprawy. W takim też zakresie za niedopuszczalne należy uznać sugerowanie przez biegłego sądowi sposobu rozstrzygnięcia sprawy jako wkraczające w kompetencje sądu.”,

(44) W omawianym aspekcie Opinia prof. Błachuckiego jest wadliwa w na dwóch poziomach: opisanego powyżej wykroczenia poza rolę biegłego oraz nieprawidłowego wcielenia się w rolę Organu i zasugerowanie rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o niepełny materiał dowodowy, czyli przy wzięciu pod uwagę wyłącznie opinii Biegłych. Z tych powodów należy uznać opinie prof. Błachuckiego za niezgodną z prawem i wadliwą merytorycznie.

(45) W związku z powyższym **opinię prof. Błachuckiego należy uznać za opinię niezgodną z prawem, naruszającą przepisy postępowania administracyjnego**, która powinna zostać pominięta przy rozstrzygnięciu niniejszej sprawy.

V. Merytoryczne ustosunkowanie się do opinii biegłych.

(46) Strona wskazuje, że w uwagi na niniejszy wniosek i okoliczności w nim wskazane, odniesienie się merytoryczne do wniosków i tez zaprezentowanych przez Biegłych oraz prof. Mateusza Błachuckiego, jest bezprzedmiotowe, jednakże z ostrożności procesowej pismo zawierające szczegółowe odniesienie się do opinii biegłych zostanie złożone w terminie określonym przez Organ, czyli do 7 czerwca 2024 r., chyba że wcześniej podjęta zostanie decyzja o wyłączeniu biegłych i pominięciu ich opinii.

(47) Mając na uwadze powyższe, wnoszę jak w *petitum*.

Anna Kruszewska
radca prawny

dr Aleksandra Sewerynik
radca prawny

Załączniki:

1. Zrzut ekranu z serwisu X z wypowiedziami dr. hab. Tomasza Kamińskiego z września 2018 r.

2. Zrzut ekranu z serwisu Spreaker z podcastem, w którym wystąpił dr hab. Tomasz Kamiński.
3. Zrzut ekranu z serwisu X z postem dr. hab. Tomasza Kamińskiego z 26 maja 2023 r.
4. Zrzut ekranu z serwisu X z postem dr. hab. Tomasza Kamińskiego z 28 czerwca 2023 r.
5. Zrzut ekranu z serwisu X z postem dr. hab. Tomasza Kamińskiego z 21 września 2023 r. i komentarzami.
6. Zrzut ekranu z serwisu X z wypowiedziami dr. hab. Tomasza Kamińskiego z 23 września 2023 r.
7. Zrzut ekranu z serwisu X z komentarzem dr. hab. Tomasza Kamińskiego z 15 marca 2024 r.
8. Zrzut ekranu z fragmentem artykułu dr. hab. Łukasza Fyderka w miesięczniku „Znak”.
9. Zrzut ekranu z serwisu X z postem dr. hab. Łukasza Fyderka z 3 października 2022 r. i komentarzami.